กรณี : ลูกจ้างถูกลิฟต์ขนส่งวัสดุหล่นทับร่างเสียชีวิต

๑. ข้อมูลสถานประกอบกิจการ

๑.๑ ชื่อสถานประกอบกิจการเกิดอุบัติเหตุ คือ ร้าน ก.

- สำนักงานแห่งใหญ่ ตั้งอยู่ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
- สำนักงานสาขาที่เกิดเหตุ ตั้งอยู่ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
- ลักษณะการประกอบกิจการ การจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม

๑.๒ มีจำนวนลูกจ้างทั้งหมด ๑๒ คน เป็นชาย ๒ คน เป็นหญิง ๑๐ คน

- ลูกจ้างต่างชาติ ☑ มี ☐ ไม่มี

๑.๓ กำหนดวันทำงานของลูกจ้าง ๖ วันต่อสัปดาห์ มีการหมุนเวียนกันหยุด แบ่งเวลาการทำงานเป็น ๒ กะ กะละ ๘ ชั่วโมง พัก ๑ ชั่วโมง กะที่ ๑ คือเวลา ๐๘.๐๐ - ๑๗.๐๐ น. และกะที่ ๒ คือ เวลา ๑๓.๐๐ – ๒๒.๐๐ น. โดยกำหนดจ่ายค่าจ้างเดือนละ ๑ ครั้ง ทุกวันที่ ๔ ของเดือน

๑.๔ สถิติการประสบอันตรายจากการทำงานของลูกจ้าง (กรณีร้ายแรง) : -

๒. ข้อมูลทั่วไป/รายละเอียดและลำดับเหตุการณ์การเกิด อุบัติเหตุ

๒.๑ ข้อมูลทั่วไปและสภาพแวดล้อมของสถานที่เกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน

ร้าน ก. ลักษณะการดำเนินการของสถานประกอบกิจการ นอกจากการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ร้านได้มีการให้บริการรับจัดเลี้ยงนอกสถานที่ จึงได้สร้างโกดังเก็บของ ซึ่งอยู่บริเวณด้านหลังของร้าน โกดังจะใช้สำหรับเก็บอุปกรณ์ในการจัดเลี้ยง เช่น ถ้วย จาน ชาม เป็นต้น มีลักษณะเป็นอาคาร ๒ ชั้น ชั้นล่างสามารถเดินผ่านเข้า – ออกได้ และชั้น ๒ เป็นพื้นที่สำหรับเก็บอุปกรณ์จัดเลี้ยง พร้อมทั้งได้ติดตั้งลิฟต์ขนส่งวัสดุที่ใช้สำหรับขนอุปกรณ์จัดเลี้ยงจำนวน ๑ ตัว

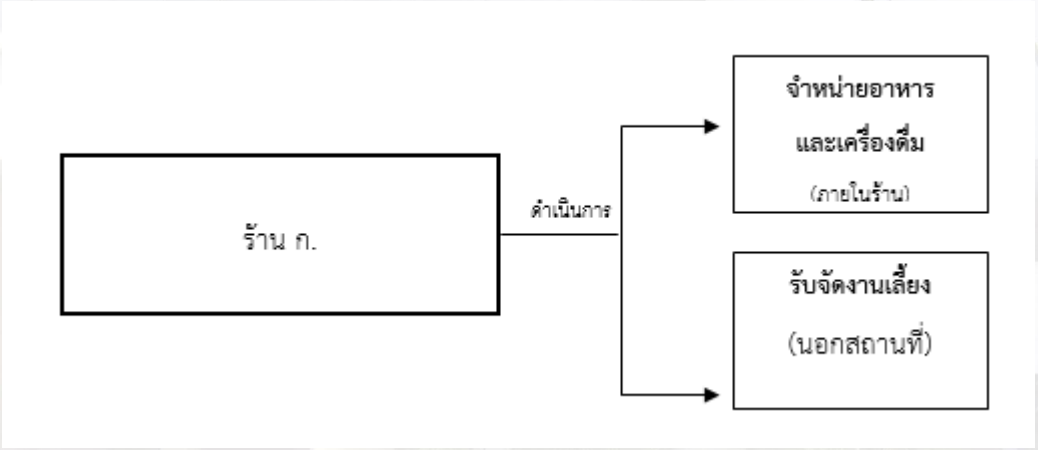

รูปที่ ๑ แผนภาพลักษณะการดำเนินการของสถานประกอบกิจการ

ลักษณะลิฟต์ขนส่งวัสดุ และขั้นตอนการทำงาน ลิฟต์ขนส่งวัสดุได้มีการติดตั้งมาแล้ว ๓ ปี พร้อมกับการสร้างโกดังเก็บอุปกรณ์จัดงานเลี้ยง ตัวลิฟต์มีลวดสลิงขนาด ๖ มิลลิเมตร สายสลิงยึดโยง เข้ากับตัวรอกไฟฟ้าที่เป็นต้นกำลัง รับน้ำหนักได้ ๑,๒๐๐ กิโลกรัม ส่วนตัวลิฟต์มีน้ำหนัก ๙๐ กิโลกรัม มีการตรวจสอบเป็นประจำทุก ๓ เดือนโดยวิศวกร จากข้อมูลล่าสุดได้มีการตรวจ และเปลี่ยนลวดสลิง เมื่อประมาณ ๒ สัปดาห์ที่ผ่านมา (กลางเดือน ม.ค. ๒๕๖๗) ในจุดบริเวณพื้นที่การทำงานของลิฟต์ไม่มีการจัดทำรั้ว คอกกั้น หรือเส้นแสดงเขตอันตราย ณ บริเวณที่ติดตั้งลิฟต์ (อยู่ระหว่างรอดำเนินการ)

ขั้นตอนการทำงาน คือ มีการมอบหมายให้ลูกจ้าง ๑ คน คือ นาย B ทำหน้าที่เป็นผู้บังคับควบคุมลิฟต์และเก็บลิฟต์ขึ้น - ลง ทุกวันในช่วงเช้าจะเคลื่อนลิฟต์ไว้ติดกับพื้นด้านล่าง และเวลาประมาณ ๑๗.๐๐ น. จะเคลื่อนลิฟต์ขึ้นไปเก็บไว้ที่ชั้น ๒ ก่อนทำงานลูกจ้างจะต้องยกเบรกเกอร์ก่อนจึงจะสามารถบังคับลิฟต์ได้ และปุ่มกดบังคับที่ทำหน้าที่บังคับลิฟต์ขึ้น - ลง จะแขวนไว้

๒.๒ รายละเอียด/ลำดับเหตุการณ์การเกิดอุบัติเหตุ

เกิดขึ้นเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ โดยมีนางสาว A (ลูกจ้างที่ประสบเหตุ) อายุ ๔๗ ปี ตำแหน่งพนักงานเสิร์ฟ มีหน้าที่บริการลูกค้าภายในร้านอาหาร หน้าที่หลัก คือ บริการเติมน้ำดื่มให้ลูกค้าบริเวณโต๊ะอาหารเท่านั้น ไม่มีหน้าที่ในการยกอาหารเสิร์ฟเนื่องจากลูกจ้างคนดังกล่าวเคยได้ประสบอุบัติเหตุทางรถจักรยานยนต์มา ทำให้การรับรู้คำสั่งค่อนข้างช้า และไม่สะดวกในการยกอาหารจากครัวเข้ามาในร้าน และไม่ได้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการทำงานที่ต้องดำเนินการในบริเวณโกดังเก็บของ รวมทั้งไม่มีหน้าที่ในการบังคับควบคุมลิฟต์แต่อย่างใด

เวลาประมาณ ๒๐.๐๐ น. ลูกจ้างคนดังกล่าวได้ออกจากบริเวณร้านอาหารไปยังโกดังเก็บของตรงที่มีลิฟต์ขนส่งวัสดุ จากกล้องวงจรปิดพบว่าลูกจ้างได้ยกแขนขึ้นเพื่อใช้มือไปกดปุ่มบังคับลิฟต์ ซึ่งขณะนั้นลิฟต์ได้เก็บขึ้นไว้ข้างบนชั้น ๒ จากภาพกล้องวงปิดคาดว่าลิฟต์น่าจะค้าง ลูกจ้างจึงใช้เก้าอี้ที่ตั้งอยู่บริเวณนั้นมาวางไว้ใต้ลิฟต์ พร้อมทั้งปีนเก้าอี้และยกมือคล้ายจะดันลิฟต์ จังหวะนั้นลิฟต์ได้หล่นลงมาทับลูกจ้าง คาดว่าหล่นมาทับศีรษะ และร่างของลูกจ้าง ทำให้ลูกจ้างเสียชีวิต ณ ที่เกิดเหตุทันที

รูปที่ ๒ ลักษณะลิฟต์ขนส่งวัสดุในที่เกิดเหตุ

รูปที่ ๓ ภาพพื้นที่โดยรอบในบริเวณจุดติดตั้งลิฟต์ขนส่งวัสดุที่เกิดอุบัติเหตุ

รูปที่ ๔ ตำแหน่งที่คาดว่าหล่นลงมาทับศีรษะ และร่างของผู้ประสบเหตุ

รูปที่ ๕ ภาพเหตุการณ์เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลเข้ามาช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ

๓. รายละเอียดการประสบอันตรายหรือความสูญเสียหรือหยุดการผลิตจากอุบัติเหตุ

๓.๑ จำนวนผู้เสียชีวิต ๑ คน

๓.๒ จำนวนผู้บาดเจ็บ - คน

๔. การวิเคราะห์ปัจจัย/สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ

๔.๑ ปัจจัยด้านคน/การกระทำที่ไม่ปลอดภัย

๔.๑.๑ ลูกจ้างเข้าไปใช้งานกดปุ่มบังคับลิฟต์ขนส่งวัสดุ โดยไม่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการเป็นผู้ทำหน้าที่บังคับลิฟต์หรือใช้งานลิฟต์

๔.๑.๒ ลูกจ้างเข้าไปอยู่ในตำแหน่งที่ลิฟต์ขนส่งวัสดุ สามารถร่วงหล่นลงมาทับร่างได้

๔.๒ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม/สภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย

๔.๒.๑ บริเวณพื้นที่โดยรอบของอาคารโกดังที่ติดตั้งลิฟต์ขนส่งวัสดุเป็นพื้นที่โล่ง สามารถมีบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเดินผ่านไปมาในบริเวณที่มีการติดตั้งลิฟต์ขนส่งวัสดุได้

๔.๒.๒ ลิฟต์ขนส่งวัสดุ ไม่มีคอกกั้น หรือรั้ว ในพื้นที่การทำงานและจุดติดตั้ง รวมทั้งสภาพภายนอกของลิฟต์ขนส่งยังขาดป้ายบอกพิกัดน้ำหนัก ป้ายห้ามโดยสาร ระบบความปลอดภัยทั่วไป เช่น ประตูกั้น กุญแจล็อคควบคุมการใช้งานลิฟต์ ปุ่มบังคับ จุดจ่ายพลังงาน เป็นต้น

๔.๒.๓ ลิฟต์ที่หล่นลงมา เป็นการเคลื่อนที่ผิดปกติ เพราะลักษณะการหล่นเป็นการเคลื่อนที่อย่างรวดเร็วกว่าปกติ ซึ่งในการเคลื่อนที่ของลิฟต์ที่ได้มาตรฐาน จะค่อย ๆ เคลื่อนตัวลงมาจากรอกไฟฟ้าที่มีลวดสลิงคอยควบคุมจังหวะอย่างสม่ำเสมอ คาดว่าลิฟต์อาจมีจุดที่ชำรุด

๔.๓ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ

๔.๓.๑ สถานประกอบกิจการ ยังไม่มีการประเมินความเสี่ยงอันตรายที่อาจเกิดขึ้น ที่เกี่ยวข้องกับจุดบริเวณที่ติดตั้งลิฟต์ขนส่งวัสดุ โดยผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง สามารถเข้าไปยังจุดติดตั้งลิฟต์

๔.๓.๒ สถานประกอบกิจการ ยังขาดการติดตาม และตรวจสอบมาตรการป้องกันอันตรายเนื่องจากลิฟต์ขนส่งวัสดุที่ใช้งานในพื้นที่ติดตั้ง กำลังรอทำรั้ว และคอกกั้นบริเวณที่ติดตั้งลิฟต์ ทำให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปยังพื้นที่อันตราย อันจะเกิดอุบัติเหตุที่ไม่คาดคิดได้ รวมทั้งระบบความปลอดภัยที่ควรมีที่ตัวลิฟต์

๔.๓.๓ สถานประกอบกิจการยังขาดการกำกับ ดูแล ควบคุม และให้ความรู้เกี่ยวกับลูกจ้างในขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ปลอดภัย

๕. ข้อเสนอแนะหรือมาตรการสำหรับการแก้ไขป้องกัน

จากสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุในครั้งนี้ ในเบื้องต้นสามารถกำหนดมาตรการ แนวทางในการป้องกันและควบคุมอันตรายได้ ดังต่อไปนี้

๕.๑ ข้อเสนอแนะหรือมาตรการแก้ไขป้องกันที่เหมาะสม

๕.๑.๑ เสนอแนะให้นายจ้างฯ มีการประเมินความเสี่ยงหรือความเป็นอันตรายต่อลักษณะบริเวณพื้นที่การติดตั้งลิฟต์ เพื่อบ่งชี้และแก้ไขในส่วนที่มีบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปได้ รวมทั้งมาตรการป้องกันอันตราย ที่อาจเกิดอันตรายระหว่างผู้ไม่เกี่ยวข้องกับลิฟต์ขนส่งวัสดุ เช่น การจัดทำเขต คอกกั้น รั้ว หรือเส้นแสดงเขตอันตราย บริเวณที่มีลิฟต์ขนส่งวัสดุ

๕.๑.๒ เสนอแนะให้นายจ้างฯ กำกับ ดูแล ควบคุม และให้ความรู้เกี่ยวกับลูกจ้างในขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ปลอดภัย

๕.๑.๓ เสนอแนะให้นายจ้างฯ ติดตามทบทวน เรื่องมาตรการและระบบความปลอดภัยของลิฟต์ที่ใช้ และควรมีการตรวจสอบระบบการทำงานของลิฟต์ก่อนการใช้งาน เพื่อตรวจสอบสภาพความปลอดภัยของลิฟต์ (เนื่องด้วยจากเหตุการณ์ จากกล้องวงจรปิดลิฟต์มีอาการค้าง และหล่นลงมา) อีกทั้งหากลิฟต์ไม่อยู่ในสภาพที่มีระบบการป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นให้ดำเนินการหยุดการใช้งานไว้ก่อน ระบบป้องกันอันตราย เช่น การจัดให้มีประตูกั้น/ล็อค กุญแจล็อคสวิตช์ควบคุม หรือจุดจ่ายพลังงาน ที่มีไว้สำหรับผู้ที่ได้รับอนุญาตในการใช้ลิฟต์เท่านั้น นอกจากนี้นายจ้างควรมีการตรวจสอบระบบความปลอดภัย และระบบการทำงาน ของลิฟต์เป็นประจำทุกเดือนอีกด้วย

รูปที่ ๖ ตัวอย่างลิฟต์ขนส่งวัสดุที่มีคอกกั้น ประตูกั้น และเส้นแสดงเขตอันตราย
(ที่มาของภาพ www. ลิฟท์ขนของ.com, www.designliftengineering0989987544.com)

๖. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ

๖.๑ พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ.๒๕๕๔

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“นายจ้าง” หมายความว่า นายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและให้หมายความรวมถึง ผู้ประกอบกิจการซึ่งยอมให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาทำงานหรือทำผลประโยชน์ให้แก่หรือในสถานประกอบกิจการ ไม่ว่าการทำงานหรือการทำผลประโยชน์นั้นจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในกระบวนการผลิตหรือธุรกิจในความรับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการนั้นหรือไม่ก็ตาม

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับความยินยอมให้ทำงานหรือทำผลประโยชน์ให้แก่หรือในสถานประกอบกิจการของนายจ้างไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไรก็ตาม

มาตรา ๘ ให้นายจ้างบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวง

การกำหนดมาตรฐานตามวรรคหนึ่ง ให้นายจ้างจัดทำเอกสารหรือรายงานใด โดยมีการตรวจสอบหรือรับรองโดยบุคคล หรือนิติบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ลูกจ้างมีหน้าที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามมาตรฐานที่กำหนดในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๖ ให้นายจ้างจัดให้ผู้บริหาร หัวหน้างาน และลูกจ้างทุกคนได้รับการฝึกอบรมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อให้บริหารจัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานได้อย่างปลอดภัย

ในกรณีที่นายจ้างรับลูกจ้างเข้าทำงาน เปลี่ยนงาน เปลี่ยนสถานที่ทำงาน หรือเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ ซึ่งอาจทำให้ลูกจ้างได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพอนามัย ให้นายจ้างจัดให้มีการฝึกอบรมลูกจ้างทุกคนก่อนการเริ่มทำงาน

การฝึกอบรมตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

๖.๒ กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ปั้นจั่น และหม้อน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๑๘ นายจ้างต้องจัดทำรั้ว คอกกั้น หรือเส้นแสดงเขตอันตราย ณ บริเวณที่ตั้ง ของเครื่องจักร ให้ลูกจ้างเห็นได้ชัดเจน และต้องดูแลไม่ให้ลูกจ้างซึ่งไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณดังกล่าว

ข้อ ๔๖ นายจ้างต้องตรวจสอบระบบความปลอดภัยและระบบการทำงานของลิฟต์เป็นประจำทุกเดือน และต้องมีสำเนาเอกสารการทดสอบไว้ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยตรวจสอบได้

๗. ผู้สอบสวนและวิเคราะห์อุบัติเหตุ

ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงานเขต ๔ (อุดรธานี)

กองความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน